

POSTANOWIENIE

Dnia 6 marca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar

w sprawie z wniosku K. K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w W.
o składki,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 6 marca 2019 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 23 sierpnia 2017 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 23 sierpnia 2017 r., III AUa [...], Sąd Apelacyjny w [...], oddalił apelację wnioskodawcy K. K. od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Ś. z dnia 29 listopada 2016 r. w sprawie przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w W., o składki.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd pierwszej instancji prawidłowo ustalił stan faktyczny, oraz dokonując jego oceny zastosował art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 23 ust. 1, art. 46 ust. 1 i 3 w związku z art. 83 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 1778 ze zm., dalej „ustawa systemowa”). Wnioskodawca domagał się uchylenia trzech decyzji organu rentowego z dnia 21 lipca 2016 r. i dnia 25 sierpnia 2016 r., ustalających, że wnioskodawca jest zadłużony - jako prowadzący pozarolniczą działalność w Polsce, z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, tj. emerytalne,

rentowe oraz wypadkowe, ubezpieczenie zdrowotne oraz na Fundusz Pracy w okresie od września 2013 r. do czerwca 2016 r. wraz z odsetkami za zwłokę, kosztami upomnienia i kosztami egzekucyjnymi, w kwotach szczegółowo wymienionych w zaskarżonych decyzjach. Sąd drugiej instancji oddalił odwołanie od decyzji organu rentowego, wskazując, że powyższe decyzje, są konsekwencją wcześniejszej, prawomocnej decyzji organu rentowego z dnia 23 maja 2014 r. ustalającej dla wnioskodawcy, jako właściwe, ustawodawstwo polskie w zakresie ubezpieczeń społecznych od dnia 1 września 2013 r. do dnia 31 sierpnia 2014 r. Jeśli chodzi o okres po dniu 31 sierpnia 2014 r., to wnioskodawca nie składał wniosku o wydanie zaświadczenia A1, czyli nie wnosił o ustalenie dla niego właściwego ustawodawstwa z uwagi na fakt wykonywania nadal pracy najemnej na Słowacji, natomiast prowadził działalność gospodarczą w Polsce, czego nie kwestionuje. Wobec powyższego Sąd drugiej instancji uznał decyzje organu rentowego za prawidłowe.

W skardze kasacyjnej od tego wyroku, zaskarżając go w całości, pełnomocnik wnioskodawcy zarzucił naruszenie prawa materialnego - art. 6 ust. 1 pkt 5 oraz art. 8 ust. 6 pkt 1 w związku z art. 83 ust. 1 pkt 2 ustawy systemowej, poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że wnioskodawca posiada zadłużenie z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, mimo nierozstrzygnięcia kwestii obowiązkowego podlegania ubezpieczeniom społecznym; oraz art. 83 ust. 1 pkt 2 ustawy systemowej, poprzez jego niezastosowanie i w konsekwencji pominięcie wyjaśnienia, czy wnioskodawca, mimo podlegania ustawodawstwu polskiemu podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym. Wskazał także na naruszenie przepisów postępowania- art. 233 § 1 k.p.c., poprzez „nie dokonanie przez Sąd drugiej instancji wszechstronnej analizy całego materiału dowodowego zgromadzonego w przedmiotowej sprawie (...), co skutkowało uznaniem przez Sąd drugiej instancji, iż decyzje z dnia 21 lipca 2016 r. oraz decyzja z dnia 25 sierpnia 2016 r. stanowiły konsekwencję ustalenie polskiego ustawodawstwa w zakresie ubezpieczeń społecznych w związku z zatrudnieniem skarżącego na terenie Słowacji na rzecz M. s.r.o. oraz prowadzenia działalności gospodarczej”. Wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości jak i poprzedzającego go wyroku Sądu Okręgowego i przekazanie sprawy organowi rentowemu

do ponownego rozpoznania, ewentualnie, uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu drugiej instancji i orzeczenie co do istoty sprawy, przez wskazanie, że wnioskodawca nie jest dłużnikiem organu rentowego z tytułu nieopłaconych obowiązkowych składek z tytułu ubezpieczeń społecznych, wraz z orzeczeniem, o kosztach postępowania za wszystkie instancje.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano, że skarga jest oczywiście uzasadniona. Zdaniem pełnomocnika wnioskodawcy, ocena Sądu drugiej instancji, iż wnioskodawca posiada zadłużenie z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne stwierdzone decyzjami z dnia 21 lipca 2016 r. oraz z dnia 25 sierpnia 2016 r. opierała się na niczym niepotwierdzonym fakcie, że wnioskodawca podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzonej działalności w okresie od dnia 1 września 2013 r. do dnia 31 sierpnia 2014 r. Wyrok Sądu Okręgowego w Ś. z dnia 2 października 2014 r. dotyczył jedynie ustalenia, które ustawodawstwo tj. państwa miejsca wykonywania pracy najemnej czy też państwa miejsca prowadzenia działalności gospodarczej, ma w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych wobec wnioskodawcy zastosowanie i w jakim okresie. Z tego wyroku, i poprzedzającego go decyzji z dnia 23 maja 2014 r. nie wynika natomiast, czy na wnioskodawcy ciąży obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej również w okresie późniejszym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie ma uzasadnienia.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Jeśli wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, wskazuje na oczywistą zasadność skargi (tak jak w ocenianej sprawie), to w jego uzasadnieniu powinny się znaleźć odpowiednie wywody potwierdzające tę okoliczność. Skarga

jest bowiem oczywiście uzasadniona, jeżeli zaskarżone nią orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurystycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPIUS 2002 nr 20, poz. 494 oraz z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437). Powołanie się przez autora skargi kasacyjnej na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje go zatem do przedstawienia wyводу prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, co daje podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną, tj. podlegającą uwzględnieniu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 11 grudnia 2009 r., II PK 223/09, LEX nr 585777 oraz z dnia 3 lutego 2010 r., II PK 304/09, LEX nr 602695). Innymi słowy, jeżeli skarżący powołuje się na oczywistą zasadność skargi, to powinien zawrzeć w niej wywód prawny, z którego ta oczywista zasadność będzie wynikała. Ma to być przy tym zasadność łatwo dostrzegalna już nawet przy pobieżnej lekturze skargi (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2010 r., V CSK 459/09, LEX nr 602638).

W kontekście wskazywanej przez pełnomocnika wnioskodawczyni oczywistej zasadności skargi kasacyjnej należy przywołać wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2017 r. III UK 133/06 (OSNP 2007 nr 7-8, poz. 114), w którego tezie wskazano, że obowiązek ubezpieczenia społecznego osoby prowadzącej działalność gospodarczą wynika z przepisów prawa i nie jest uzależniony od woli ubezpieczonego lub organu rentowego (art. 13 pkt 4 w związku z art. 6 ust. 1 pkt 5 i art. 12 ust. 1 oraz w związku z art. 8 ust. 6 pkt 1 ustawy systemowej. Natomiast ciężar dowodu istnienia rzeczywistej przerwy w prowadzeniu działalności gospodarczej (art. 6 k.c.) spoczywa na ubezpieczonym. W konsekwencji domniemywa się, że skoro nie nastąpiło wykreślenie działalności gospodarczej z ewidencji, to działalność ta była faktycznie prowadzona i w związku z tym istniał obowiązek zapłaty składek na ubezpieczenie społeczne (por. wyroki Sądu

Najwyższego z dnia 11 stycznia 2005 r., I UK 105/04, OSNP 2005 nr 13, poz. 198, z dnia 25 listopada 2005 r., I UK 80/05, OSNP 2006 nr 19-20, poz. 309 oraz z dnia 30 listopada 2005 r., I UK 95/05, OSNP 2006 nr 19-20, poz. 311). Tym samym w ocenie Sądu Najwyższego za całkowicie nieuzasadnioną należy uznać wskazywaną we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania „oczywistość skargi kasacyjnej”, skoro zgodnie z ustaleniami Sądu drugiej instancji zaskarżone decyzje organu rentowego są jedynie „konsekwencją wcześniejszej, prawomocnej decyzji organu rentowego z dnia 23 maja 2014 r. ustalającej dla wnioskodawcy, jako właściwe, ustawodawstwo polskie w zakresie ubezpieczeń społecznych od dnia 1 września 2013 r. do dnia 31 sierpnia 2014 r. Jeśli chodzi o okres po dniu 31 sierpnia 2014 r., to wnioskodawca nie składał wniosku o wydanie zaświadczenia A1, czyli nie wnosił o ustalenie dla niego właściwego ustawodawstwa z uwagi na fakt wykonywania nadal pracy najemnej na Słowacji, natomiast prowadzi działalność gospodarczą w Polsce, czego nie kwestionuje”.

Ponadto, wobec podniesionego w skardze kasacyjnej zarzutu naruszenia przepisu postępowania - art. 233 k.p.c. trzeba zauważyć, że zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Oznacza to jednoznaczne określenie funkcji Sądu Najwyższego jako sądu prawa, który rozpoznając skargę kasacyjną w granicach jej podstaw, jest związany z mocy art. 398¹³ § 2 k.p.c. ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia. Wyłączenie w art. 398³ § 3 k.p.c. z podstaw skargi kasacyjnej zarzutów dotyczących oceny dowodów pozbawia skarżącego możliwości powoływania się na zarzut naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów wskazany w art. 233 k.p.c. W tej części skarga kasacyjna wnioskodawcy nie została oparta na ustawowej podstawie (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2006 r., II CSK 136/05, LEX nr 200973).

Tym się kierując, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.